

Lavbundsprojekt:

Simested Å v. Sønder Borup

ENVIDAN

Vi er ca. 500 medarbejdere med fokus på afløb, klima, drikkevand, spildevand, natur & vandløb samt energi.

Vi tilbyder planlægningsbistand, teknisk rådgivning og totalleverancer.

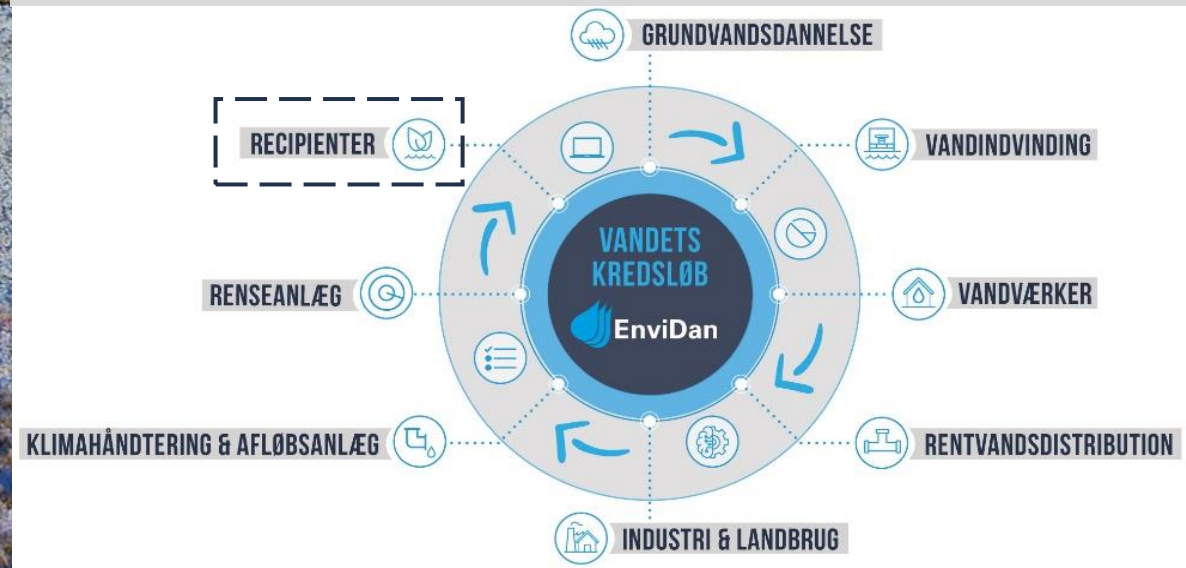

NATUR & VANDMILJØ

- Restaurering af vandløb og vådområder
- Udtagning af lavbundsjord
- Biologiske undersøgelser
- Hydrologisk modellering
- Klimatilpasning
- Vandløbsregulativer
- Naturkonsekvensvurderinger

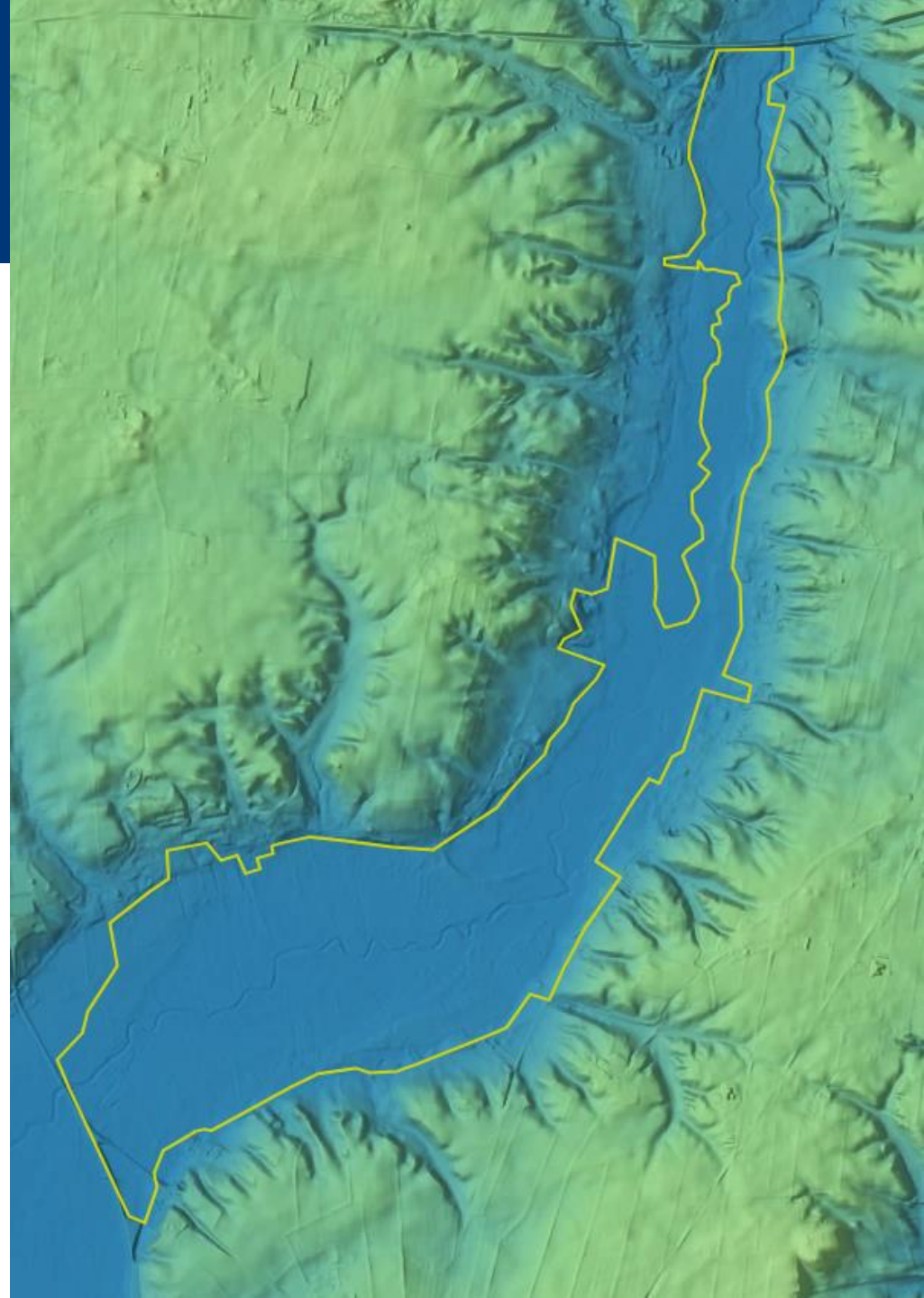
Teknisk og ejendomsmæssig forundersøgelse

Formålet med lavbundsprojekter er at nedbringe udledningen af CO₂ fra landbruget til atmosfæren ved ekstensivering af drift af landbrugsarealer på kulstofrige lavbundsjorder og dermed genskabe naturlig vandforhold.

Formålet med forundersøgelserne er således at undersøge de tekniske muligheder for at etablere et lavbundsprojekt samt indsamle lodsejernes holdninger og ønsker til et evt. projektområde.

Projektfacts

- Undersøgelsesområdet = ca. 329 ha
- Primært lavbundsarealer langs Simsted Å
- Arealanvendelse (marker2023):
  - Agerjord: 73,1 ha
  - Ager, brak: 2,8 ha
  - Vedvarende græs: 189,9 ha
  - Natur: 62,8

Teknisk forundersøgelse - Status

- En forudsætning for et godt projekt er et godt kendskab til forholdene i området.
- Data:
  - 95 stk. jordprøver (fosforanalyse)
  - 43 stk. jordprøver (kulstofanalyse)
  - 26 stk. vandprøver (næringsstofanalyse)
  - Opmåling af ca. 14 km vandløb
  - Opmåling af terræn
  - Opmåling af dræn, brønde, grøfter m.v.
  - Ledninger (LER)
  - Naturregistrering (juni 2024)
- Vandløbsmodel er opsat og afvandingsforhold beregnet
- Der er lavet et udkast til projekttiltag

Dræn m.m.:
Vi vil meget gerne have
"høstet" jeres viden om
drænforhold m.m. i aften.

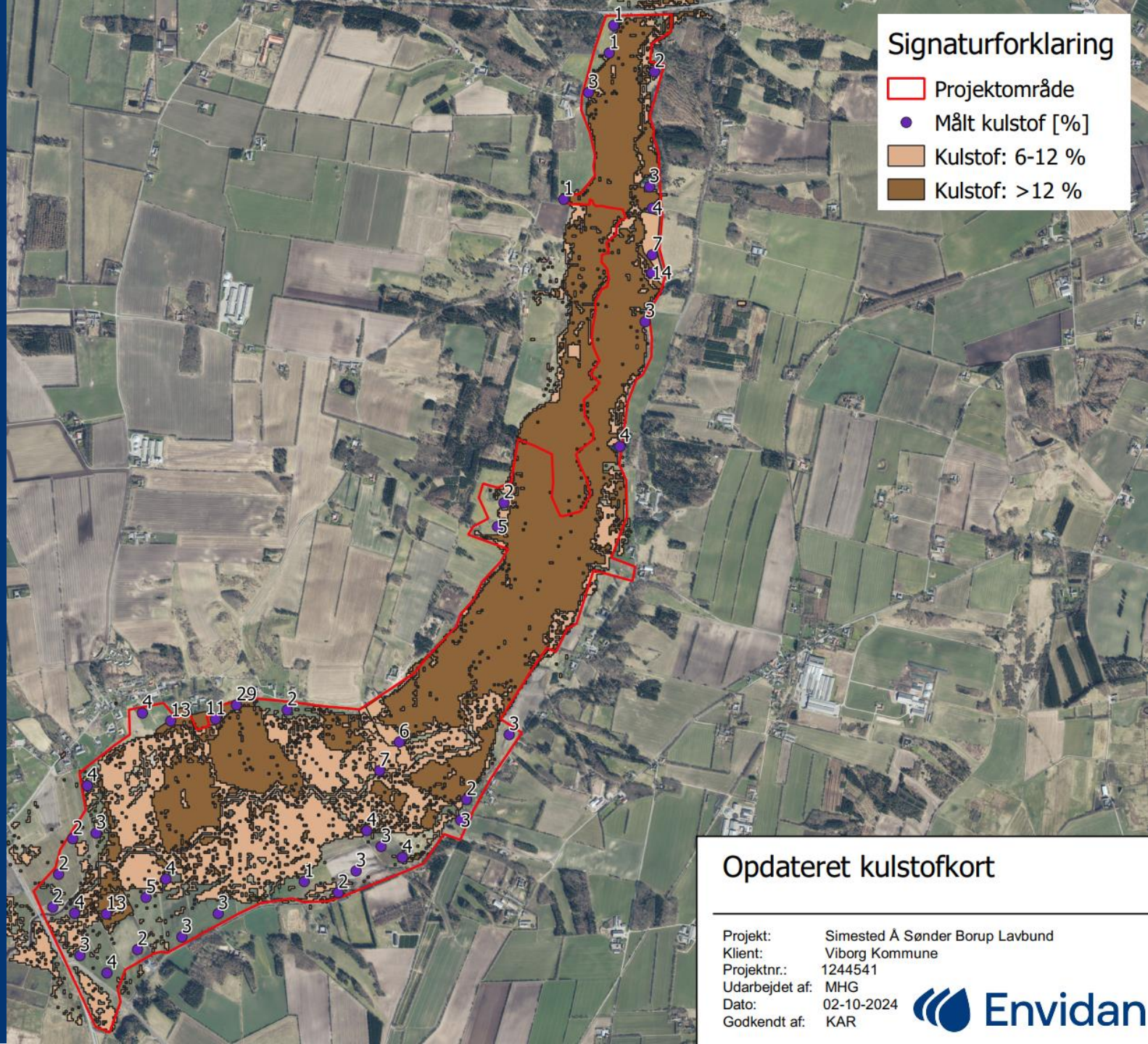

KULSTOF

Stor dækningsgrad af tørvejord jf. statens udpegning (2022)

Suppleres af jordprøver

76 % af projektområdet her tøvejord ($\geq 6\%$)

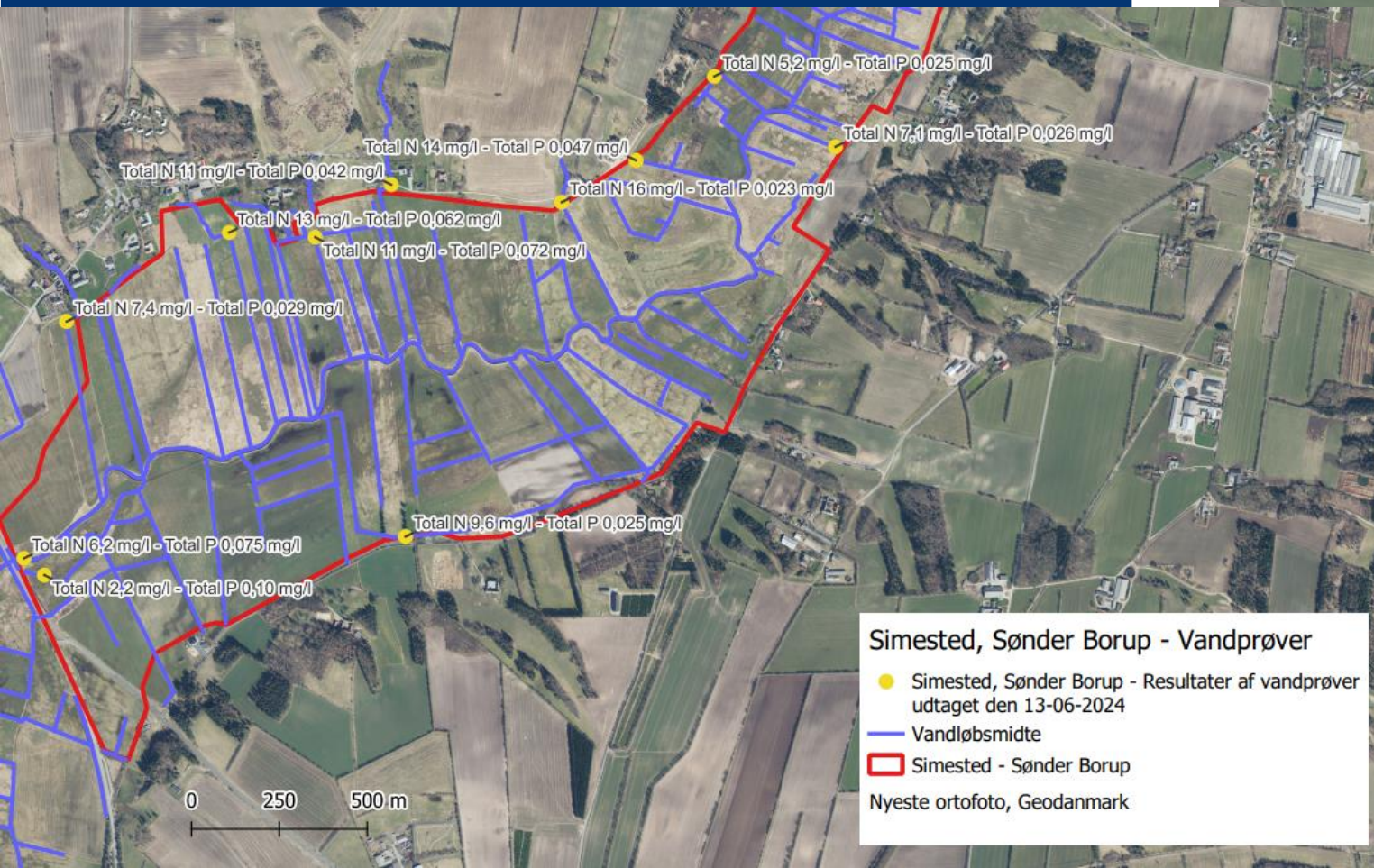
Opdateret kulstofkort

Projekt: Simested A Sønder Borup Lavbund
Klient: Viborg Kommune
Projekt nr.: 1244541
Udarbejdet af: MHG
Dato: 02-10-2024
Godkendt af: KAR

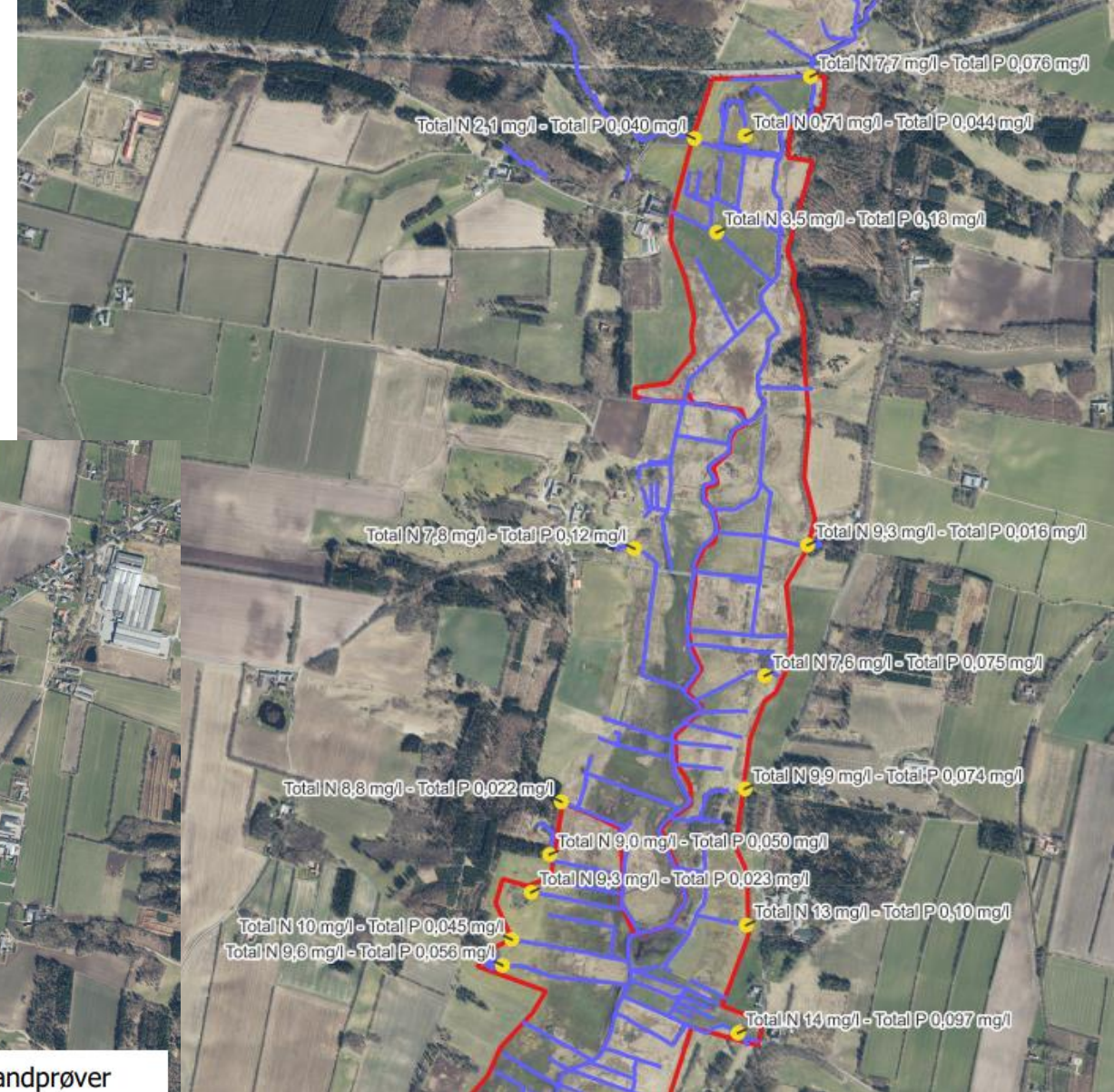

Vandprøver

Simsted, Sønder Borup - Vandprøver

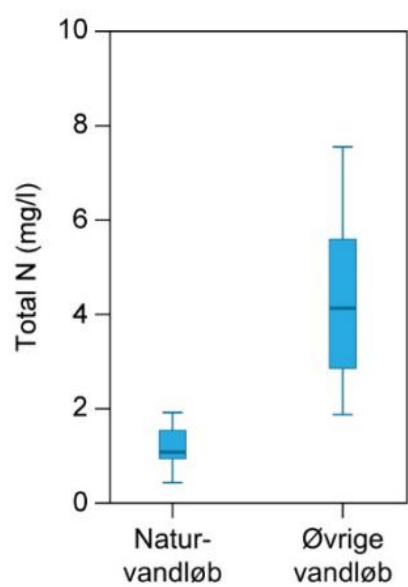
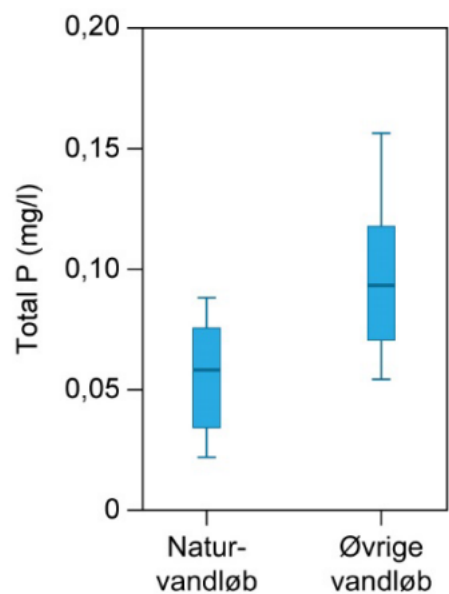
- Simsted, Sønder Borup - Resultater af vandprøver udtaget den 13-06-2024
  - Vandløbsmidte
  - ▭ Simsted - Sønder Borup
- Nyeste ortofoto, Geodanmark

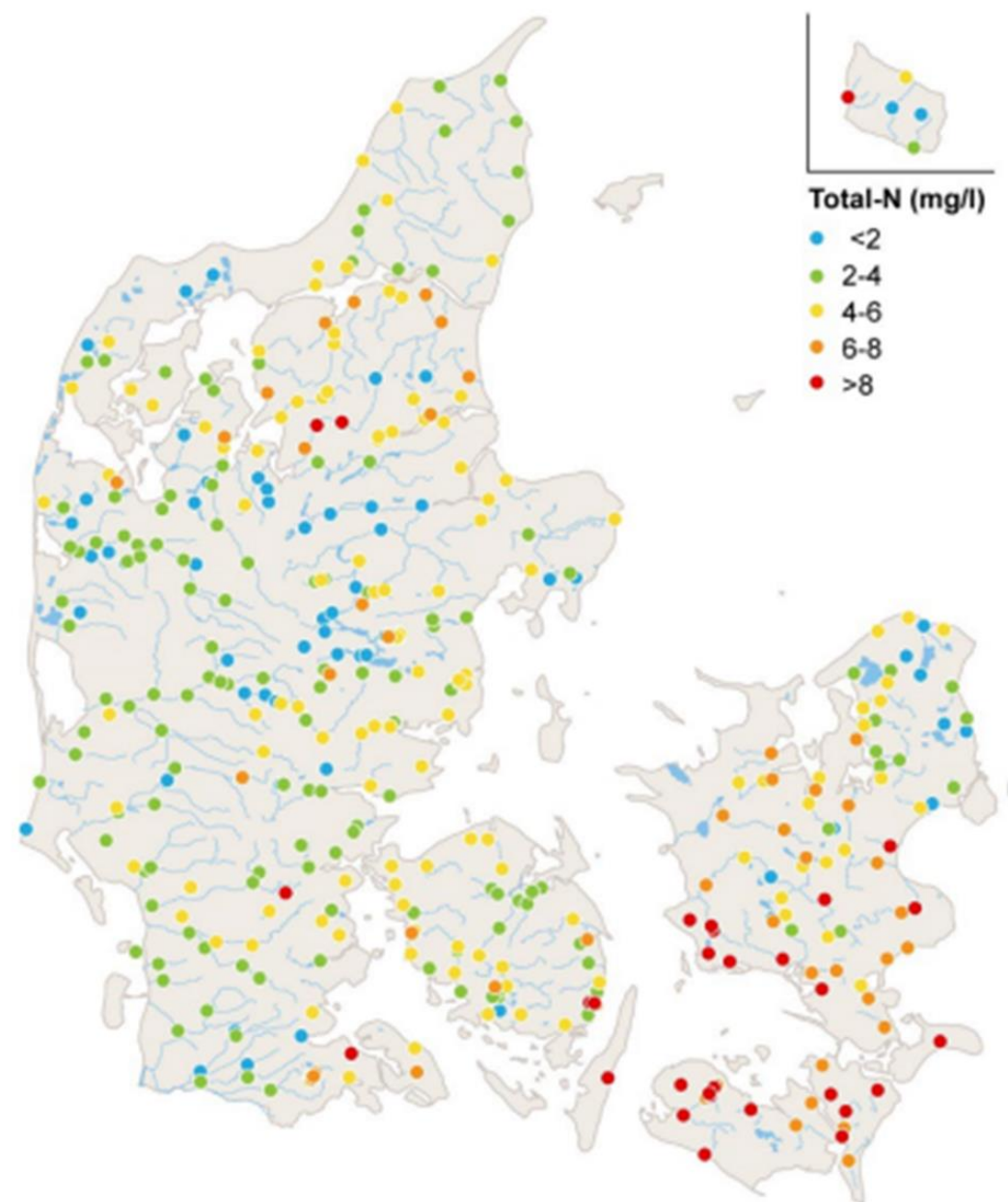

Vandprøver

- Høje N-værdier
- P-værdier lidt under landsgennemsnit
- Husk: Vores data er fra én prøvetagning
- Anden prøverunde i starten af 2025

Gennemsnit, danske vandløb 2022

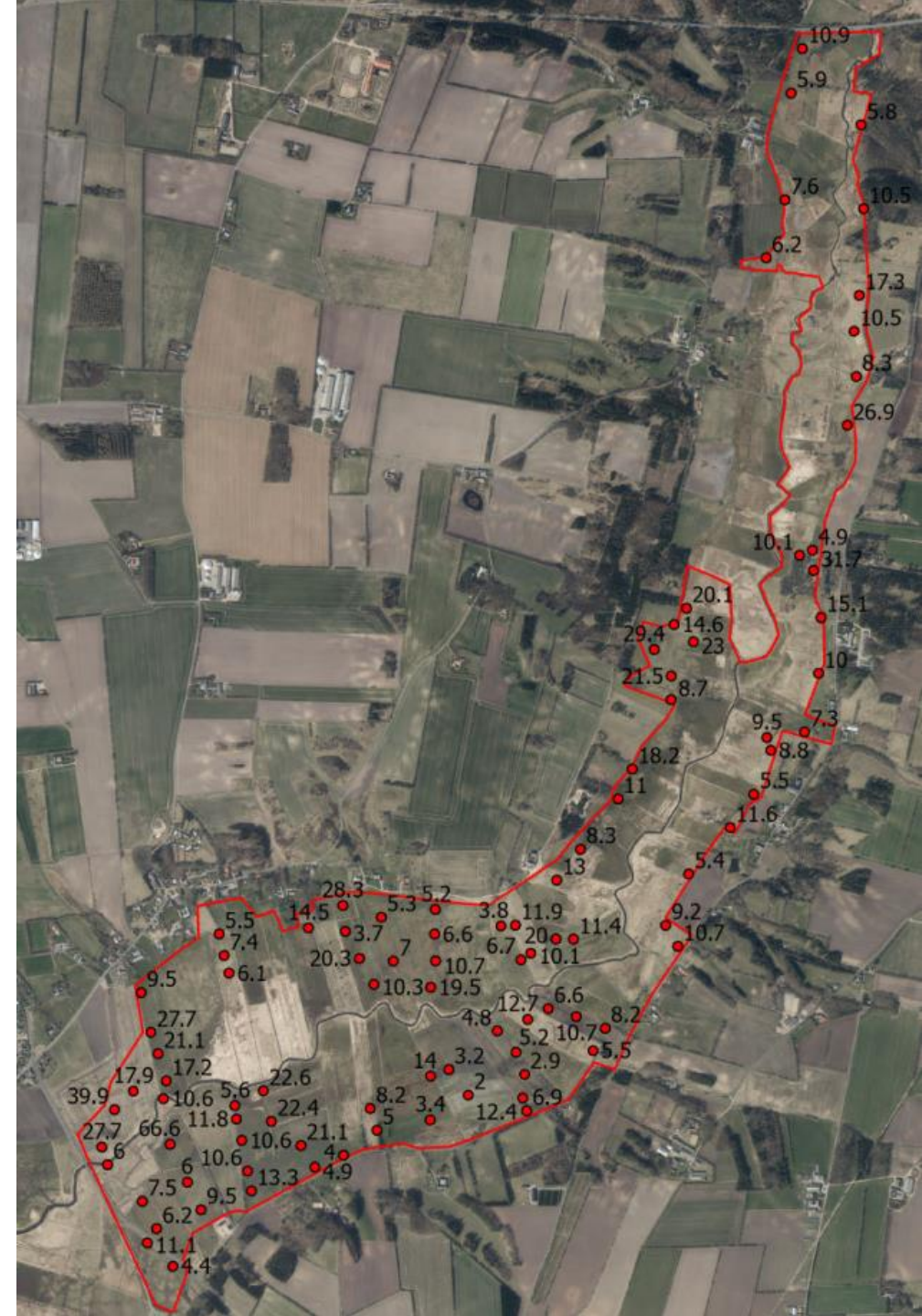
FOSFOR

Området inndeles i felter på 1,5-3 ha.

Der er lidt "huller i osten"

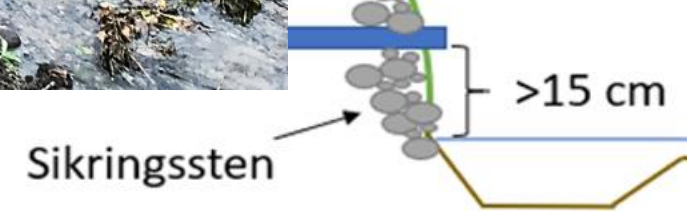
Endelige beregninger er ikke gennemført endnu

Tallene indikerer en middel risiko for en væsentlig fosforfrigivelse

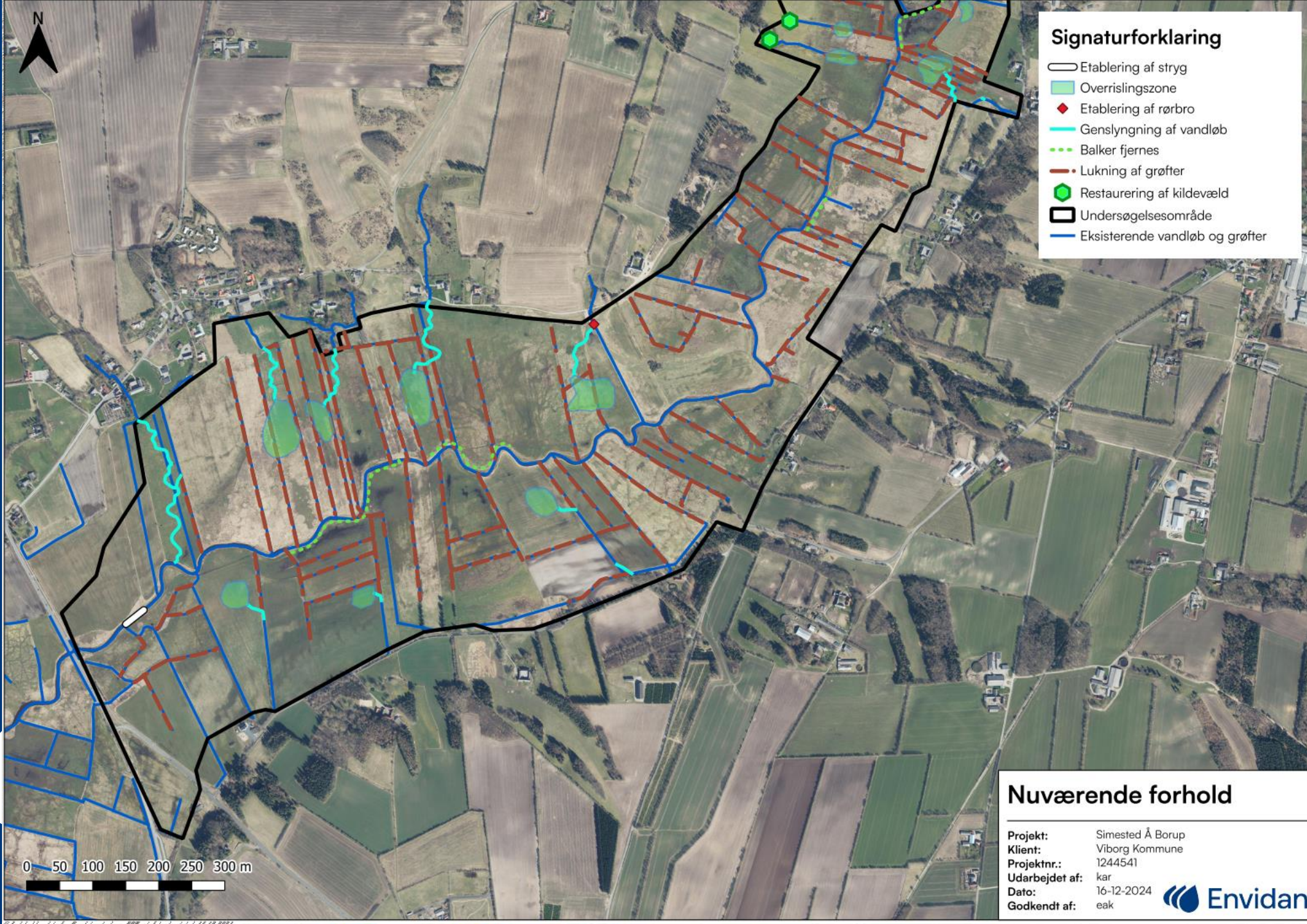

P

PROJEKT- TILTAG

AFVANDINGS FORHOLD

- Der er lavet afvandingskort, som viser et estimat af de fremtidige afvandingsforhold i området
- Disse kort anvendes til afgrænsning af projektområdet – de områder hvor der sker en ændring i afvandingsforholdene skal tages med.
- Kortene anvendes ligeledes til dialog med lodsejere.
- Kortene anvendes også til at afgøre nødvendigheden af afværgeforanstaltninger.
- Og til beregninger af reduktionen i drivhusgasser samt fosforbalance

Afvandingsforhold

← Nuværende
Projekt →

Signaturforklaring

□ Projektgrænse

— Vandløb

■ Sø

Afv. Sommermiddel

■ [< 0.0 m] Frit vandspejl

■ [0.0 - 0.25 m] Sump

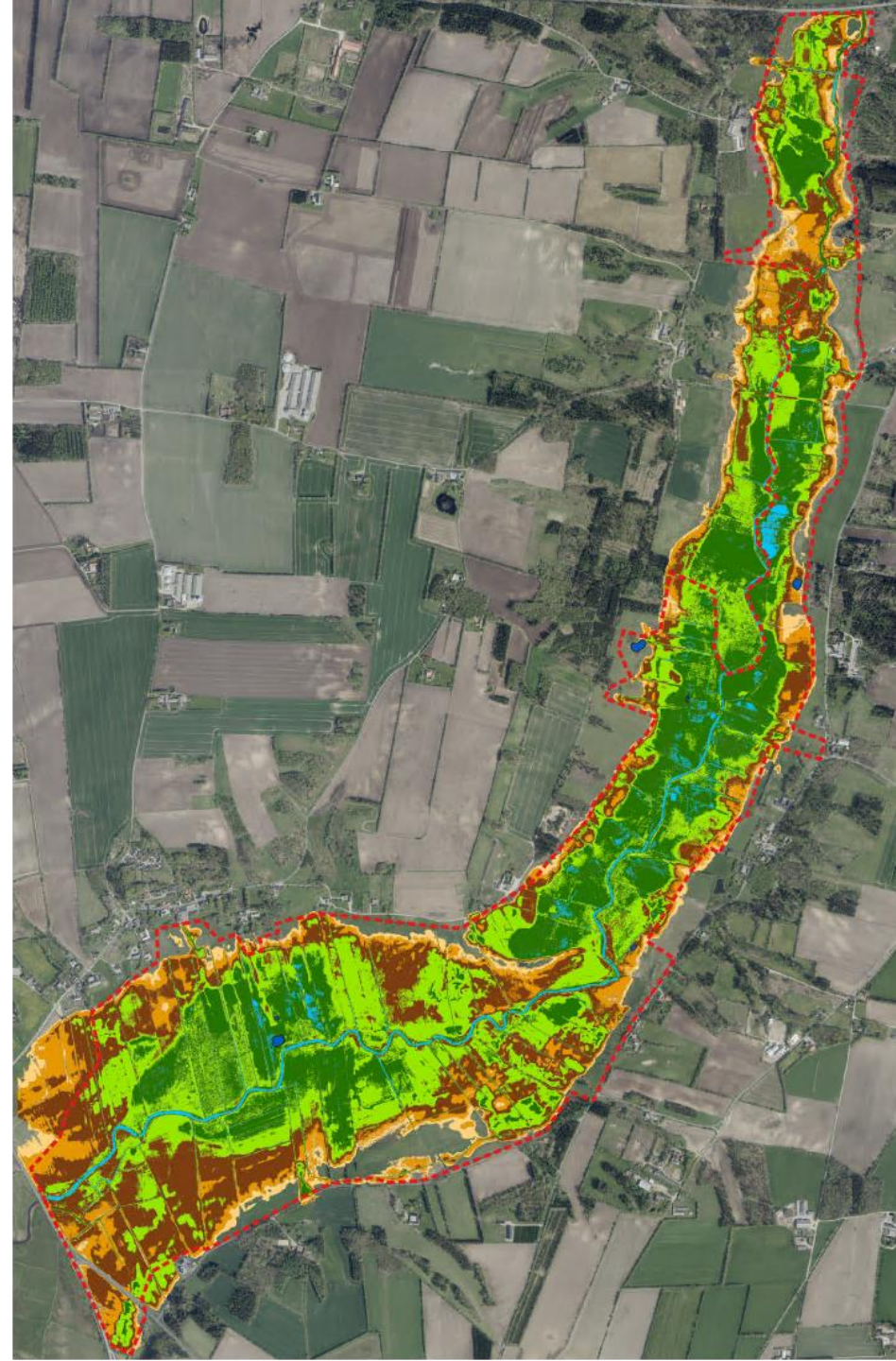
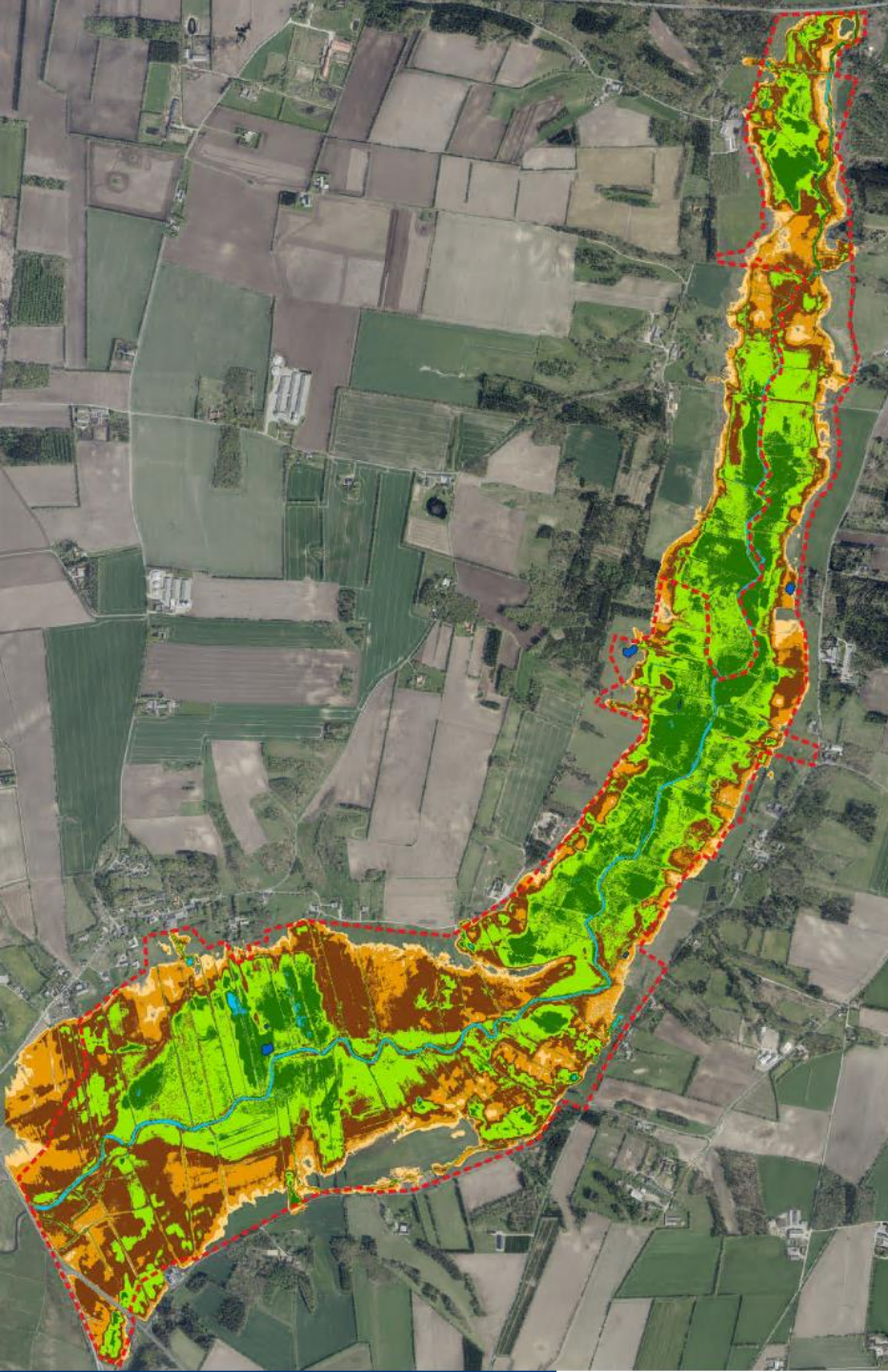
■ [0.25 - 0.5 m] Våd eng

■ [0.5 - 0.75 m] Fugtig eng

■ [0.75 - 1.0 m] Tør eng

■ [1.0 - 1.25 m] Tør mark

[> 1.25 m] Upåvirket

STOFBALANCER

KULSTOF

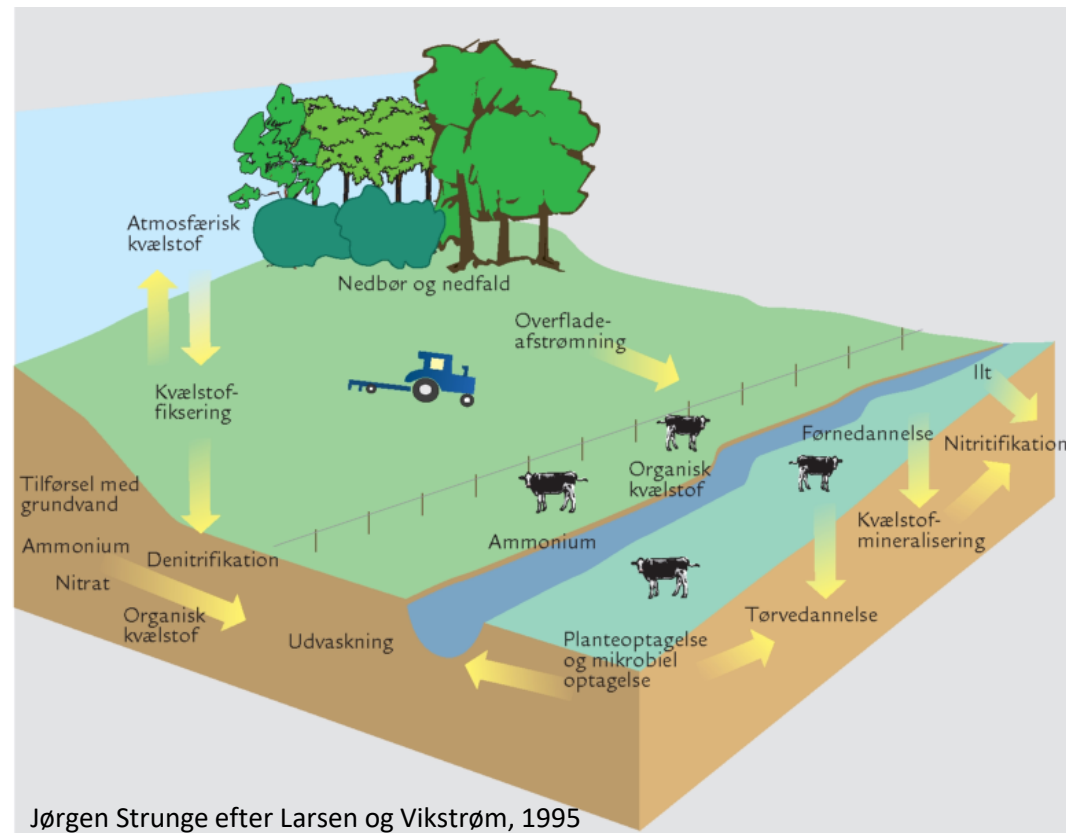
Klimaeffekt $\approx$ 2.632 tons CO₂-ækvivalenter

I 2023 udledte vi 40 mio. ton CO₂-ækvivalenter, når man ser på udledningen inden for Danmarks grænser. Det svarer til **6,7 ton CO₂-ækvivalenter pr. indbygger** i Danmark.

KVÆLSTOF

Tre principper i fjernelsen:

- *Reduktion i bidrag fra drænopland*
- *Oversvømmelse med vandløbsvand*
- *Ekstensivering af arealer*

Vådområdeprojektets samlede N-reduktion

Oversvømmelse med vandløbsvand:	1.500 kg N
Reduktion i bidrag fra direkte opland:	10.299 kg N
Ekstensivering af landbrug:	4.368 kg N
Sødannelse - Metode 1	- kg N
Sødannelse - Metode 2	- kg N
TOTAL:	16.167 kg N

Projektareal:	329 ha
N-red. pr ha proj.område:	49 kg N/ha

FORVENTEDE EFFEKTER

Mindre udledning af drivhusgasser

Mindre udledning af kvælstof

Neutral eller muligvis en mindre fosforfrigivelse

Mere naturlig hydrologi

Restaurering af en række vandløb og kilder

Mere sammenhængende natur og vådere natur

